

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ro} 23. ANULU XI.

Sabiuu 21. Martiu 1863.

Telegrafulu iese de doua ori pe septimana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru pinc. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiuu 15. Martiu. Fiindu ca din partea Inaltelor Presidii au sosit licenti'a, ca Amploiatii de Statu de nationalitate romana, si de relegea ort. orient., carii sunt subordonati acelor Presidii, potu lua parte la tienend'a Conferintia nationale la Duminec'a Tomei, pentru aceea Eselentia Sa Domnulu Eppu alu nostru potrivit rezultatulu celor doua consultari din 21. Februar. si 3. Martiu cal. vechiu, ce au tienutu spre acestu sfersitu, au emisu hartiele presidiale catra individii participandi la Conferentia, care asia suna:

Maiestatea S'a Cesaro-regeasca sau induratu preagratiu a ordinat in 8-lea Octobre 1862. ca sa se descopere Natiunei romane din Ardealu Placerea preainnalta pentru documentarea loialtatei, credintei si alipirei ei catra Cas'a domnitore, si legile fundamentale sanctionate de Maiestatea S'a.

Aceasta preainalta Resolutiune au indemnatu pre Presidiulu adunarilor nationale, de a cere in 2-lea Decembre 1862. voia dela Locurile competenti spre a se putea conchiam Congresu nationale, in care solennelu sa se publice acea preaindurata Resolutiune maiestatica, si apoi sa se pota tracta nu numai despre o Adresa de multumire catra Maiestatea S'a, ci si a se tiené consultari asup'a unoru obiecte, ce taia in viet'a politica a natiunei noastre.

Rugarea acest'a preamilita sau induratu Maiestatea S'a a o incuviintia in 17. Februaru a. c. cu aceea, ca Presidintii Conferintiei nationali din 1861. potu conchiam catu

mai enrendu la Sabiuu o Conferintia nationale constatata din 120—150. individi mai insemnati ai Natiunei.

In urm'a acestei preainnalte Concessiuni amu tienutu o Consultare cu mai multi Barbati nationali de mai alese capacitati din statulu eclesiasticu si civile pentru defigerea timpulu tienendei Conferintie, precumu si pentru modulu de alegere si conchiamare a membriloru la aceea, potrivit punctulu alu 6 din petitiunea Deputatiunei nationali in Vien'a din 10 Decembre 1860., pre carea adunarea nationale din a. 1861 o au priimitu de a sa.

Timpulu tienendei Conferintie sau defiptu pe Duminec'a Tomei din privint'a postulu mare si a serbatoriloru Santeloru Pasci, earu loculu ei Sabiuulu este preainaltu aprobatu dupa petitiunea Presidiulu din 2-lea Decembre 1862. Mai departe in urm'a Consultarei tienute au eadiutu dintre cei 75, carii vinu pe partea nostra, sortea din partea Protopopiatulu pre

Deci eu ca unul dintre cei doi Presidintii ai adunarei nationali aducu acestea la placut'a cunoscintia a

Tale cu aceea, ca sa nu pregeti a lua parte la Conferintia nationale pe Duminec'a Tomei, si acolo a conlucra spre mai desevarsit'a fericire a natiunei nostre romane, si a starui, ca aceea sa se aduca in armonie cu intereselo Troplu imperatescu si ale Patriei.

Sabiuu 18 Martiu cal. nostr. 1863.

Insemnarea

Membriloru de Relegiunea ort. res. la tienend'a Conferintia nationale romana la Duminec'a Tomei in Sabiuu 1863.

Nru	Protopopiatele	Din Statulu	
		bisericescu	civile
1	Sabiuulu I.	1 Moise Fulca Protop. si Direct. scol. nation. in pensiune. 2 Ioanne Hannia, Protopopu.	1 Paulu Vasiciu Dr. si Consiliariu de Scola. 2 Constantin Stejaru Capitani c. reg. pension. 3 Ioanne Onitiu Advoc. 4 Ioanne Borcea Dr. de Drepturi.
2	Sabiuulu II.	3 Ioanne Panovicu Protopopu	5 Servianu Popovicu Secret. guberniale. 6 Petru Rosca Senatore magistrat. la Sabiuu. 7 Ioanne Brote Propriet.
3	Miereurea	4 Petru Badila Protopopu.	8 Ilia Macelariu jude regescu. 9 Ioanne Macelariu Vice Secret. Scaunale.
4	Nocrichulu	5 Nicolau Popea Protosingelu.	10 Iacobi Bologa Consiliariu guberniale
5	Birghisiulu		11 Georgiu Romantu Asesoru la Tabla reg.
6	Cinculu mare		12 Ioanne Tecoantia Vice-Secret. Scaunale.
7	Deva	6 Ioanne Papiu Protopopu.	13 Dimitriu Moldovanu Consiliariu aulicu.
8	Ilia		14 Lazaru Petco Doctore de Drepturi.
9	Dobra	7 Nicolau de Craiicu Protopopu.	15 Alesandru de Craiicu, jude procesuale.
10	Branu	8 Ioanne Metianu Protopopu.	16 Ioanne Alduleanu Consiliariu gubern.
11	Brasiovulu I.	9 Ioanne Popasu Protopopu	17 Nicolau Gaietanu Asesoru la judecat. urbarial. 18 Ioanne Georgiu Ioannu Propriet. si Negut. 19 Constantin Ioannu Senatore magistratale.

12.	Brasiovulu II. cu alu Trei scaunelor.	10	Ioanne Petricu Protopopu	20	Damianu Datcu Comisariu de Pretur'a financiale.
13.	Heghichulu	11	Ioanne Moga Protopopu	21	Constantinu Pantu Asesoru la judec. Distr. Fagar.
14.	Fagarasiulu I.			22	Ioannu Branu Popu de Lemény Capitani Supremu
				23	Ioanne Codru Dragusianu Vicecapitanu.
				24	Georgiu Eiseru Negut.
15.	Fagarasiulu II.			25	Iosifu Puscaru Asesor la judec. dist. Fagar.
16.	Tarnav'a de josu	12	Georgiu Tamasiu Protopopu	26	Ioanne Puscariu Administratore alu Comitat. Cetate de Balta.
17.	Tarnav'a de susu	13	Ioanne Almasianu Protopopu.	27	Ioanne Pinciu Asesoru la judec. Comitatulu Cetate de Balta.
18.	Hatiegulu	17	Ioanne Ratiu Protopopu	28	Teodoru Stanislau Capit. c. reg. in pens.
				29	Nicolau Petrovicu Senatore magistratale.
19.	Hondolulu I.	15	Basiliu Piposiu Protopopu	30	Petru Demianu jude procesuale.
20.	Hondolulu II.	16	Sabinu Piso		
21.	Zalatna de susu cu alu Lupsiei	17	Absolone Popovicu Protopopu.	31	Lazaru Piposiu oficiale la oficiulu montanu.
22.	Zlatna de susu			32	Petru Siulitu Negut si Curatore prim. bisericescu.
23.	Belgradulu	18	Gregoriu Ratiu Protopopu	33	Nicolau Barbu Secret. guberniale.
				34	Nicolau Berghianu Senatore magistr.
				35	Victoru Piposiu Oficiale la oficiulu c. reg. de bani.
24.	Sebisiulu	19	Ioanne Tipeiu Protopopu	36	Gabrile Munteanu Directore gimnas.
				37	Abrahamu Tincu Doctore de Drepturi
				38	Ioanne Paraschivu, Vice-secret. magistr.
25.	Orasc'a			39	Spiridone Tataru, Negut. si Curat. prim. biser.

26.	Turda I.	20	Simeonu Popu Moldovanu, Protopopu	40	Ioanne Moldovanu Asesore la judecatori'a Comitatense.
27.	Turda II.			41	Michaele Orbonasiu Protonotariu la Tabla reg.
28.	M. Osiorheului	21	Parteni Trombitasiu de Betlenu	42	Nicolau Vladu, Adiunctu de Pret. in dispon.
29.	Clusiulu I. si II.	22	Gabriele Moldovanu, Protopopu	43	Ioanne Nemesiu Doctore de Drepturi.
				44	Teopemptu Corchesiu Doctore de Drepturi.
30.	Ungurasiulu	23	Petru Rosca Protopopu	45	Nicolau Siustaii Asesore la judec. Comitatului Dobacei
31.	Bârgăuulu	24	Teodoru Buzdugu Protopopu	46	Basilii Buzdugu jude procesuale.
32.	Solnoeulu I. si II.	25	Ioanne Bodea Protopopu	47	Ioanne Filipescu Controlore la Pretur. finant. in Deesiu.
33.	Mediasiu			48	Basilii Axentiu Asesore la judec. Districtului Naseau-deanu.
34.	Cohalmulu			49	Ioanne Popescu Prof. in Ins. ped. teol.
35.	Sighisiór'a			50	Zacharia Boiu Prof. in Inst. ped. teol.

Sabiiu 18 Martiu. Legea electorale menita pentru compunerea membrilor Dietei ardelene, ce are să se tiena câtu mai curendu, ne da ansa la cugetari seriose, de si legea aceea o privim numai de posibil, căci publicarea eii oficioasă inca n'a urmatu. Noi nainte de tôte nu potemu pricepe acea intentiune a acestei legi, prin carea ni se pare, că cumu alegelerile aru fi să se faca dupa teritorii, firesce, dupa teritoriile antemartiale ale aceluor trei natiuni recepte! Asiã dara noi Români neavendu teritoriulu nostru natiunalu, odata vom concurge la alegere că Unguri, odata că Secui si odata că Sasi; seau să dicemu altmintrea, odata vomu fi alesi si noi că Unguri, odata că Secui, si odata că Sasi; seau si mai altmintrelea, odata vomu fi alesi din mil'a Unguriloru, altadata din mil'a Secuiloru si alta data din mil'a Sasiloru! Dupa ce acumu dreptulu de Statu alu Ardealului nu mai pôte fi mai multu dupa natiunile recepte antemartiale, nici dupa teritoriile lor, noi Români amu dori, si avemu totu cuventulu a asceptã, ca dupa ce Diet'a Ardealului se va conchiamã pe bas'a individualitãtii politice a patriei nòstre, carea cuprinde individualitãtãile tuturoru fiiloru sei, alegerile să se intocmeasca astfelu, că individualitãtea eii sa nu se schimonoseasca, precumu au fostu pana la anulu 1848.

Ne luãmu voia a mai observã si aceea, ca Comitetele alegatòre in orasie nu se potu compune din membrii Comunitãtiloru celoru vechi, fiindu ca acele nu potu representã dorulu tuturoru orasieniloru, nici suntu alese dupa forma constitutiunale, ci dupa unu modru vechiu de cast'a privilegiatã ce eschide totu interesulu, care aru fi favorabile pentru Romani.

In fine amu fi doritu si aceea, si inca in interesulu industriei, si alu comerçului, că unele orasie si sate insemnate romane, precum: Satulungu, Dobr'a, Campeni, Selisce, Blasiu, si altele, care tôte au si târguri, să se bucure de dreptulu alegerei, pentru ca aceste locuri suntu mai insemnate in tôte privintile, de câtu s. e. Olahalu, Viszocn'a, seau si Ibasifaleu, care numai pentru inaintarea intereselor natiionali unguresci au fostu inzestrate cu voturi de alegere in timpii antemartiali; astadi debue o lege electorale să aiba alte motive mai patriotice, că să nu dicemu, mai morale, cându este vorb'a despre regenerarea radicale dreapta, si umana a individualitãtii patriei comune pe bas'a unui Statu modernu constitutiunale, cu acomodarea sborulu sciintieloru de Statu, la care ele au ajunsu, si despre care se facu prelegeri publice in Academiele de drepturi, unde esista acestea. Rogarea, intentiunea si tóta nediuel'a Romanului e 'ndreptata intracolo, că sciintiele, ce suntu recunoscute de Statu, sa se aplice dupa valòrea lor cea adeverata si in vieti'a practica spre binele fiacarui, ceeace pona atunci nu va fi, pona cându privilegiatele unor'a voru sustã spre pagub'a altor'a! sau cu alte cuvinte, pona cându Gubernulu dupa enunçierea preinnalta nu-si va luã de punctu de manecare aduncu taiatòrele schimbãri, si la compunerea legi electorale asternende Tro-nului nu va invrednici de consideratiunea sea petitiunile natiunei române. —

Siedinti'a

Universitãtii natiunei sasesci din 7|19 Martiu. Fiindu la ordinea dilei alegerea Comiteliu natiunei sasesci, d. Procomite Congrd Schmidt incredintiase

presidiulu d. dep. alu Sabiiului Iosifu Schneider. — Mai antãiu se citește decretulu concerninte alu Inaltulu Gubernu R. transilvanu; apoi propune ref. Ranicher, a se pasi la alegerea Comiteliu, de òre ce Br. de Salmen resignase in urm'a denumirei sele de Consiliaru aulicu la c. r. Curte de cassatiune in Vien'a. Referintele desfasurandu mai pe largu casulu celu neindatinatu pana acum in istori'a Comitiloru sasesci, că Br. de Salmen, că Comite alesu, intaritu si instalatu constitutiunalminte sa sa transpusu in altu oficiu, dupa aceea cu tôte ca resignase de comitiatu, iar sa se faca Comite, apoi iar sa intre in altu oficiu, si in fine pe cându se denumescu unu Procomite, elu sa se puna in pensiune că consiliaru aulicu, si totu deodata si că Comite alu natiunei sasesci: Referintele deci proiepteaza 1) a se face o representatiune catra Maiestatea Sea c. r. pentru p. n. concessiune de alegerea Comiteliu pe temeulu rescriptulu imp. din 31 Dec. 1845; că in representatiunea acest'a sa se desfasuire in modu cuvenitu notitiile de mai susu, spre asigurare de asemenea eveniminte in venitoriu. Apoi citește conceptulu representatiunei proieptate catra Maiestatea Sea Imperatulu: asemenea conceptulu catra In. Gubernu regiu transs. Maioritatea multu intrecatòre priimesce ambele propuneri; deputatii romani protesteaza incontr'a modulu de pana acumu alu alegerei Comiteliu, nefiindu dreapta representatiunea comunelor si a cercurilor; dar remanendu firesce in minoritate, insinua votu separat. In fine ref. Rannicher aduce la cunoscintia adunãrei actulu, prin care Br. de Salmen isi ia diu'a buna, si propune a se aduce alãtu actulu mentunatu, câtu si cele dispuse pentru alegerea cea noua a Comiteliu la cunoscintia natiunei sasesci, care proieptu dupa putine reflectãri neinsemnate inca se priimesce. In fine se citește altu actu, prin care Br. de Salmen recomanda pre urmatoriulu seu; care actu firesce se pune ad acta. —

Sabiiu in 18 Martiu. In nr. 20 alu acestui diu-ariu venturaseramu si noi intrebãrea, ce-o pusese „H. Ztg.“, ca adeca „Ce vreau Români?“ Spre deplinirea celoru dise acolo adaugemu, ca deputatiloru romani dela Univ. sas. li se facuse imputarea, ca cërca a ingreuiã si a 'mpedecã lucrãrile acesteia.

D. deputatu Balomiri din Orastia se simtã provocatu a respunde in „Herm. Ztg.“ etc. la imputarile acelea; si fiindu ca respunsulu acest'a e scrisu nu numai cu cunoscintia impregiurãrilor si cu interessulu de adeveratu Romanu si patriotu, ci si cu moderatiunea ceruta cu deosebire in tempurile nòstre,—totu atribute, ce facu onòre D. Balomiri: de aceea-lu reproducemu si noi, traducendu-lu din cuventu in cuventu.

Multu onorate D-le Redactoru!

Me rogu sa binevoiti a priimi in pretiutulu D-Vòsire jurnalulu urmatoriulu meu respunsu:

Dupa ce că deputatu alu Universitãtii prin articolulu esitu in foi'a D-Vòstre Nr. 64 a. c. sub titlu'a „Ce vreau Români?“ me aflu atinsu, imi iau voia, a respunde urmatoarele:

Se dise, ca deputatii de natiunalitate romãna din Universitatea nat., cându se desbãte si decretèza ce-vã favoritoriu pentru Romani, se invoiescu indata, dar de altmintrelea cërca a ingreuiã si a 'mpedecã pertractarile din tóta puterea.

La acest'a trebie sa reflectedi, ca noi deputatii romani pana acum, dorere! n'amu fostu in placut'a positiune, d'a audì vr'o decisiune favoritorie pentru Romani, dar nefavoritorie mai tôte.

Favoritoriu pôte fi pentru totu omulu numai aceea, ce-si poftesce insusi. De aceea si pentru Romani numai acele decisiuni ale Universitãtii nat. potu fi privite de favoritorie, care le dorescu Romani insisi, nu inse acelea, care se aducu fãra ori dor chiaru incontr'a dorintiei si vointiei lor. Chiaru nici atunci, cându ceva ce dorimu priimim in alta calitate seu cuantitate, nu pôte fi vorb'a de favòre.

„Herm. Ztg.“ etc. dór decisiunea din Aprile 1848. in privinti'a dotãrei preotimiei gr. or. din fundulu regiu o privesce că favoritorie pentru Romani; căci si pâna acumu din partea sasescã s'a facutu provocare la aceea in modu imputatoru, că candu natiunea sasescã portiunea canonica pentru preotimea gr. orient. o aru fi datu din midilòcele sele proprii.

Si deaca statutulu cestiunatu pentru de a se realisã in pracsã, se va judecã strinsu, cuprinde uniculu folosu for-

malu, ca dupa 13 ani la cererea unui deputat român se substernă la locurile p. n. și se sancționează.

Dar în natură esențială a statutului se arată lipsa valorii lui corespunzătoare scopului. Și se poate dice: Nesze semmit fog meg jól. Căci și nefiindul cestiunatul statutului, dotarea preotimei gr. orient. se putea face pe cale totu asiă de valoroasă, că și când aru fi acelu statut. Căci deaca comunele îndatorate la dotare în puterea statutului numitu, nu voru vrea să-și implinescă datori'a, acelasi statut nu e midilocu potrivit spre ajungerea scopului, pentru ca nu cuprind de indegetările nici bazele, de care au lipsa organele esecutive la realizarea lui practica, și prin urmare aceste organe chiamate la esecutarea statutului, întrebuintându—deaca aru fi aplecate,—midilócele cerute și corespunzătoare scopului, totuși n'au nici unu radímu.

Cumca noi pertractările Universității naționale cercămu a le îngreuiă, și ne dechiarămu în contră îmbunătățirilor recunoscute, e unu assertu fără temeiu; căci deaca în pările și opiniunile noastre nu convenim cu majoritatea sasésca, de aci înca nu se potu urmări cercările, cu care suntemu invinuiti noi deputatii români, că cându n'amu poté avé convingerea și consciința noastră propria că basă a dechiaratiunilor noastre.

O dechiaratiune fundată pe convicțiune și consciința nu ni se poté reprobă că cercare imputabilă. Cătu pentru pomenit'a centralisatiune, eu distingu între centralisatiunea transilvano-sachsenlandică—(fia-ne iertatu acestu cuventu cutezatu! Red.)—și cea generală austriacă. Aceste două centralisatiuni suntu cu totul diferite un'a de alt'a. Și deaca noi Români suntemu contrari centralisatiunii acelei'a, nu e necesitate, că eo ipso să fimu contrari și acelei'a, adeca celei generale austriace; căci, cumu diseram, aceste două centralisatiuni nu suntu identice (un'a).

Dar din partea sasésca adesea se identifica interesele lor naționale proprii cu interesele regimului seau a le Austriei preste totu, asiă încātu contrarii națiunii lor se proclama a fi contrarii ai regimului seau ai Austriei preste totu. Și deaca noi Români neamu enunțiatu în contră îmbunătățirilor proieptate și decretate, această n'a fostu pentru centralisatiunea austriacă preste totu, ci pentru cea transilvano-sachsenlandică.

Asiă d. e. desfacerea justitiei de administratiune în principiu o-amu recunoscutu a fi potrivita și amu fostu numai în contră a esecutării ei acumu; dar nu, precumu dice „H. Z.“ etc. pentru alterarea seú nealterarea organismului administrativu de acumu, ci pentru necompetința Universității sasesci, și pentru nepotrivirea timpului înainte de organizarea generală a țerei prin dieta, carea e tocmai la usia.

Nu numai noi patru Români, ci și nouă deputati sasi, și anume: Brasiovulu doi, Bistrița doi, Mediasivulu doi, Cuhalmulu doi, Sabesivulu unulu, au fostu în contră a esecutării acumu a despartirii justitiei de administratiune, prin urmare au fostu majoritatea de 13 voturi în contră la 8.

Cause și considerări deosebite me indeamna a nu referi de asta data despre decurgerea concerninței consultării și enunțatiunii a deciziunii.

Deaca proieptulu pentru organizarea justitiei în asiă numitul „Sachsenland“ (mai bine fundulu regiu), facutu prin deputatul Cincului mare Binder se va judecă și numai pe deasupra, apoi în centralisatiunea seă transilvano—sachsenlandică e unu capu de opera. Căci prin §. 8 și 9 drepturi, ce până acumu competeau comunităților și derogatoriilor scaunale, se detragu dela acestea și se atribuiescu Universității naționale sasesci.

Asiă dara fapt'a acést'a, complinindu-se, aru fi ce e dreptu o îmbunătățire, dar numai națională sasésca, pe candu pentru Români aru fi înreutățire. Căci prin fapt'a acést'a națiunea sasésca din drepturile sele municipale n'aru perde nimic, ci drepturile împartite între comunitățile scaunale aru trece de-la comunitățile și derogatoriile scaunale la Universitatea națională și prin urmare s'aru concentrá la majoritatea sasésca a Universității naționale, pe candu Români în acele scaune, unde prin majoritatea lor au aceste drepturi municipale, le-aru perde de totu, căci și acestea s'aru concentrá la Universitatea națională.

Îmbunătățirile dar, în contră caror'a se dechiară Români în Universitatea națională, nu suntu principiale generale, nici

preste totu austriace, ci numai transilvano-sachsenlandico-centralistice și derogatore drepturilor naționale române, și prin urmare nu nesuținele de centralisatiune generală austriacă, ci de cea transilvano-sachsenlandică îndemna pre Români a se enunția în Universitatea națională în contră a ataror îmbunătățiri sasesci, dar totdeodata înreutățiri romanesce.

Ba astfel de cercări de îmbunătățire sachsenlandico-centralistice mai vertosu suntu apte, a face pre unii Români dealtmintrea aplecati centralisatiunii austriace în generalu, că să-și întorca dosulu, mai cu seama candu se aude opiniunea sasésca, că fundulu regiu are însusitate sasésca—națională,—că pastréza acésta însusitate până atunci, panacându va mai esistá unu singuru Sasu pe acestu pamentu; apoi că națiunea sasésca trebuie să se privéscă că proprietar'a supremă a fundului regiu și prin urmare acestu dreptu de proprietate supremă chiaru candu pe pamentul regescu întregu aru mai esistá unu singuru Sasu trebuie să se concentreze într'acést'a unulu; că n' fine fundulu regiu cu perderea preținsei lui însusitate nu se poté mputiná candu s'aru formá unu teritoriu politicu naționalu românescu, ci ca unu teritoriu românescu politico-naționalu aru avé sa costea numai din districtulu Fagarasiului și alu Naseudului, înmultându-se înca celu mai multu prin comitatulu Hunedórei.

Déca dar Sasi se credu îndreptățiți a-și pastrá fundulu regiu că neatingibilu (noli me tangere!), apoi acelasi dreptu aru trebui să-lu recunósca Magiariloru pentru pamentul comitatensu și Securiloru pentru pamentul secuiescu.

Atunci însa e întrebarea: ca Români din Transilvani'a teritoriulu, ce li aru trebui ne'ncungiuratu pentru esistința lor politica-națională, unde l'aru poté priimi, și cum aru fi cu potința esecutarea practica a egalei îndreptățiri naționale cu teritorii proprii deosebite, — la ceea-ce incl. Universitate națională binevoi a promite cu placere conlucrarea seă. —

„Pertru-ce dar domni deputati Români mergu într'o adunare, carea o arată cu degetulu a fi incompetentă, cercandु prin acésta dechiaratiune de incompetința a opací activitatea Universității națiunii sasesci, fără d'a fi demustratu incompetința și fără de a o și poté numai demustrá?“ Acestea suntu cuvintele lei „Herm. Ztg.“ etc., carea prin acelea se pare a afirmá, ca noi amu vrutu să combatem validitatea esistinței Universității națiunii sasesci.

Noi validitatea esistinței Unipersității națiunii sasesci înca nu o-amu combatutu nici cându. Și déca unele fapte ale Universității naționale cu cuventu de necompetința le-am dechiaratu invalide, de aci înca nu se poté urmări, ca prin aceea am fi dechiaratu invalida esistința Universității naționale.

Dar și dintr'aceea, ca Universitatea națiunii sasesci exista cu validitate, nu se poté conchide cu necesitate, ca toate faptele Universității trebuiesc a fi valide și ca nici un'a din ele să nu póta fi enunțiată de invalida.

Assertulu lei „Herm. Ztg.“ etc., ca noi Români voim să lipsim poporulu de binefacătoarele legi imperiale și ca nu ne place, a ne apropiá prin acele legi imperiale de Austri'a solidară, e fără temeiu; căci „Herm. Ztg.“ etc. nr. 61. cuprinde în relatiunea seă, că n' Universitatea națională s'a dechiaratu din partea română dorința de aceleasi legi imperiale, și înca pentru tota țier'a Transilvani'a.

Cestiunatele legi salutare pentru imperiu nouă Românilor nu suntu totu asiă de dorite, că Sasiloru din Universitatea națională. Dorințele noastre suntu diferite numai în privința cercului, pentru care se dorescu aceste legi. Din partea română adica: tota Transilvani'a, și din partea sasésca: numai fundulu regiu. Acum care omu cu minte din espusele două dorințe puțin (? Red). diferite va poté conchide și afirmá, ca nouă Românilor nu ne e pe voia a ne apropiá de Austri'a solidară? Cine în dorința d'a estinde legile imperiale asup'a Transilvaniei întregi, vede neaplecarea catra apropierea de Austri'a solidară, acésta se pare a crede, că estinderea legilor imperiale asup'a Transilvaniei întregi amicilor Austriei solidară nu le e pe placu.

În contră estinderei cestiunatelor legi imperiale numai asup'a unei părți a Tranniei, adica asup'a fundului regiu, noi Români nu ne amu dechiaratu din caus'a legilor, ci pentru-că să 'ncungiurámu felurimea de legi într'o țiera; căci scim din felurimea legilor țerei de mai înainte efectele și

greutățile, cu care e împreunată felurimea legiloru într'o țeară.

Déca unitatea de dreptu e favoritoare și de doritu într'unu imperiu, ca atât'a mai de doritu e într'o țeară; căci cu câtu suntu mai mici particulele singuriteale unei natiuni, cu atât'a mai grea e îngrijirea, mantinerea și împreunarea lor.

Cându e d'a se alege între bunu și bunu, celu întie-leptu (ceteris paribus) alege totdeun'a bunulu celu mai de aprópe.

De aceea credu, ca ori ce omu cu minte va pretiuf mai multu unitatea in cas'a sea, decâtu in comuna, totu asiá unitatea comunei mai multu decâtu a țierei, și unitatea țierei mai multu decâtu a imperiului, fara d'a se conchide d'ací cu necesitate, ca n'aru dori și celelalte unități mai indepartate.

Déca dara noi Români din Universitatea nationala unitatea țierei o-amu preferitu unității imperiului, prin aceea n'amu eschisu dorint'a unității imperiului. Assemenea nu e necesitate cá dorint'a dietei transilvane sa eschida dorint'a de senatulu imperialu. Ba mai vertosu dorint'a acést'a e basata pe legea fundamentala despre senatulu imperialu; căci dupa legea fundamentala mentiunata intrarea in senatulu imperialu se determină a se face din dieta și nu din Universitatea natiunei sasesci. De aceea dorint'a dietei transilvane mai póje cuprinde 'n sine și dorint'a senatului imperialu.

Mai departe pomenesce „Herm. Ztg“ representatiunea in dieta, si anume nu dupa capete (căci numerulu capeteloru pentru „Herm. Ztg“ este absurd), ci dupa numerulu intereselor (căci numerulu intereselor pe semne n'aru fi absurd.)

Si eu asiú parliní representant'a intereselor, déca diferiteloru interese dupa ponderositatea si insemnatatea per-tru statu li-saru dá considerarea cuvenita.

Ponderositatea si insemnatatea unui interesu fatia cu altu interesu nu depinde dela felulu lui, ci dela referintiele lui proprii fatia cu celelalte interese.

Asiá d. e. unu industriaru ori comerciantu póte sa fia pentru statu mai insemnatu decâtu 100 de proprietari; din contra in sa unu proprietaru cu prestatiunile sale póte fi pentru statu mai insemnatu decâtu 200 comercianti.

Cátu pentru mentiunat'a suprimere nationala a Sasiloru prin Români, seau mai bine câtu pentru dechiarat'a temere de acestia, e lucru remarcabilu, cumu din partea sasésca se póte si numai pomeni.

Au nu eserceaza minoritatea sasésca a fundului regiu asupra maiorității române suprematia insemnata in administratiune si justitia? Au deregatorie seau cu mica exceptiune nu suntu compuse numai din Sasi? Au nu e compusa Universitatea natiunei sasesci din 18 membri sasi si numai 4 Români? Ba chiaru și acesti 4 membri Români din Universitatea nationala de si nu tocmai pe fatia, dar totusi prea invederatu se privescu cá sarea in ochiulu sasescu. (Vedi nr. 58 din „Herm. Zeit.“)

In fine dice acel'a - si jurnală: „sa nu ascepte amicii constitutiunei austriace prea multu dela poporatiunile orientale“. Firesce: prea multu nici ea e sanatosu. Daru prea multu nu va putea prestá nici natiunea sasésca.

Ce suntu datóre poporatiunile orientale de a prestá, aceea de siguru voru prestá, fara de a pretinde despagubire preste mesura; căci acesta aru fi unu negociu de speculatiune cu politic'a, care ori câtu se fia de favoritoare impregiurările tempului, totusi e neonestu.

Sabiu in 21 Martiu 1863.

I o a n n B a l o m i r i,
deputatu conflualu.

Noi gratalamu d. Balomiri pentru articolulu acest'a, și adaugemu, ca si Eselenti'a S'a P. E. Andreiu B. de Siagun'a avendu la sine pre on. autoru in Duminec'a trecuta la unu prandiu frugalu, ii descoperi a s'a multumire, prin radicarea pacharului, pentru succederea cea buna a art. mentionatu.
Red.

P. S a b i i u 19. Martiu. Dintr'o epistola privata din Brasiovu estragemu cu mirare acea scire inspaimentatóre: ca fratii sasi de acolo, dupa manier'a loru antemartiala, iarasi

incepura a alungá din piat'a Brasiovlui pre bieteles femeii române deprin sate oprindule vendiarea itiareloru, zecheloru, dimnieloru și a altoru panurarii, din care acelea sermaneles 'si căscigau póte atât'a avere încátu sa'si pota sustienea pruncutii și sa'si acóperere lipsele cele mai întetóre.

O fapta acést'a, déca e adevrata, despre ce inse nu ne indoimu, — démna de barbarismulu evului mediu, déru nici decumu de véculu celu luminatu alu 19-lea și cu atât'a mai pucinu démna de o natiune, ce 'si da aerulu de a fi avantgard'a civilisatóre in orientele Europei!

Óre nici fapl'a acést'a sa nu documentedie spre indesulire, nesuinti'a de separatismu a fratiloru sasi? Óre ce va dice „Herm. Zeitung“ etc. la acést'a? Mai diceva óre, tea totu romanii nesuiescu la separatismu?! —

Mi aducu aminte, ca in timpulu antemartialu, multe nevoi si scárbe avéu bieteles romane serace deprin Sacele, Branu etc. care se ocupa cu astufeliu de manufacturi, si le ducu la tégulu Brasiovlui spre vendiare, a suferi in privint'a acést'a dela fratii nostrii óspeti teutonici din Brasiovu. Ba nu numai femeile, ci si barbatii mai cu séma sacelenii, carii ducéu spre vendiare lapte acru in steanduri (putine) facute airea si nu in Brasiovu de maestrii sasi, avéu nenorocirea de a fi alungati din piat'a Brasiovlui, deaca nu li se confiscáu chiaru. Inse atunci, in timpurile acele nefericite si de trista memoria pentru noi, fratii sasi se escusau celu pucinu cu Çechiurile loru, cu dreptulu loru eschisivu de manufactura, fabricatura si vendiatura in orasiulu loru, de si pe nedreptu; éru acumu, acumu in timpulu egalitatei de drepturi si alu liberei produceri si vendiári, cu ce se voru fi mai putédu escusá?

Totu in acea epistola se dice mai departe, ca femeile alungate cu manufacturele loru din piatia, se dusera la Politia de se plansera, deunde li se dede indreptarea, cá sa'si caute dreptulu loru la Guvernulu țierei.

Mie mi se pare, ca si pana acumu, si dóra in mai multe renduri se plansera Sacelenii la Guvernulu țierei pentru asuprirea acést'a; nu sciu inse, ce efeptu voru fi avutu plansorile loru de pana acumu. Aru fi dar de doritu, cá in Guvernu, devenindu lucrulu la cunoscentia, sa binevoiesca a pune odata capetu chicaneloru si volnicieloru acestor'a sasesci.

D i n F a g a r a s i u are „Herm. Ztg“ o corespondintia de 3 renduri, carea am dori sa o vedemu demintita prin alta corespondentia barem numai de dóua. Intr'aceea se spune ca in 25/13 Martiu „n ópte a tardíu au fostu intr'o casa privata o mica adunare de locuitori gr. cath. ai tãrgului nostru, in carea se alesera pentru congresulu românescu Dni Fetti, Gramoiu si Pasarariu.“

Din Salisce (in Zarandu) ni se scrie despre o frumoasa festivitate seversita la sfintirea bisericei gr. orientale de acolo si ni se tramite si cuventarea tinuta la acea ocaziune de P. Petru Safft'a din Luncoiulu de josu. Ne pare reu, ca strintimea spatiului, de care dispunemu, nu ne iérta a publicá nici acésta cuventare, nici câte-va altele, ce ni se mai tramisera spre publicare in „Tel. Romanu.“ Ce necesitate aru fi pentru noi o fóia curatu bisericesca!

Din Dev'a audimu trist'a scire, ca mórtea a mai seceratu o viétia scumpa romána, ropindu pre d. Vicecomite Nicolau Petco dupa o bóla paruta neusemnata de o septemana in 14 ale curintei dintre cei vii. — Fia-i tierán'a usióra si amintirea dulce!

Din valea Muresiului (via Trajana:) in Comitatu Huniadu in Martiu 1863. —
Domnule Redactoru!

Fapte inplinite de unu timpu in cóce pe la noi me indemnara a luá pén'a a mana, spre a vi le face cunoscute, — roganduve a le comunieá onor. publicu cetitoriu in Jurnalulu stimatu ce-lu dirigetii, — de sine intielegendu-se, ca numai de voru fi demne de publicatu. — La acestea me inpinten parte lips'a de inteligintia in acestu tienutu, — parte si aceea